

Гайді. Пригоди тривають

Шпірі Йоганна

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Йоганна Шпірі

ГАЙДІ. пригоди тривають

Оповідка перша

Підготовка до подорожі

Привітний пан лікар, який рішуче наполіг, щоб Гайді повернулася додому, підходив широкою вулицею до будинку Зеземанна. Починалася тепла осінь, і погожого сонячного вересневого ранку ще лагідно світило сонечко. Стояла така світла та хороша погода, що, видавалося, кожен мав би їй радіти. Кожен, але не він. Цієї погожої днини лікар не милувався небесною синявою, а лишень розглядав вичовгані, майже білі на сонці, кругляки бруківки під ногами. Кляссена спіткало горе, він був зажуреним, понурим та іще більш посивів порівняно з тими часами, коли Гайді була у Франкфурті. Таким засмученим цього життєрадісного чоловіка ще ніхто й ніколи не бачив. Після смерті дружини у лікаря Кляссена залишилася донька, яка допомогла йому втамувати горе втрати. Вона була для нього єдиною втіхою, а кілька місяців тому дівчинка, яка ніколи не хворіла, несподівано померла. З того часу пан лікар вже ніколи не був таким життєрадісним, як раніше.

Відреагувавши на звук вхідного дзвоника, Себастьян з великою послужливістю відчинив двері, він відразу засвідчив повагу панові лікарю, бо той був не тільки добрим другом господаря будинку та його донечки але й, завдяки своїй привітності, став хорошим другом усім, хто тут мешкав. Власне кажучи, він заслужив добре ставлення до себе і в усіх решта домах, де бував.

— Як воно там, Себастьяне? Все по-старому? — як завжди дружельно спитав лікар і попрямував сходами догори. Себастьян послідував за ним, демонструючи відданість, хоча той цього й не міг завважити.

— От добре, що ти прийшов, друже! — вигуком зустрів Кляссена Зеземанн, — необхідно ще раз обговорити можливість

подорожі до Швейцарії. Мушу переконатися, що, враховуючи усі обставини, треба противитися поїздці, доки стан Кларусі не покращиться.

— Мій дорогий Зеземанне. І що ти собі думаєш? — Кляссен сів коло друга, — я б хотів, щоб сюди приїхала твоя мати. Її присутність робить складне простим та ясним, і справа залагоджується сама по собі. З тобою ж ніяк кінців не виведеш. Кличеш уже втретє, щоб я прийшов послухати одне й теж.

— Так, ти маєш слухність, ця справа не дає мені спокою. Але маєш зрозуміти, друже, — Зеземанн, ніби вибачаючись, поклав руку йому на плече, — мені важко відмовити дитині. Я ж їй твердо пообіцяв, і вона місяцями вдень і вночі раділа, очікуючи на подорож. І навіть, коли хвороба загострилась, дитина мужньо все витерпіла, бо мала надію, що незабаром поїде до Швейцарії та відвідає на полонині свою подругу Гайді. А тепер маю сказати, що її сподівання на довгоочікувану зустріч — даремні? Я не можу цього зробити.

— Зеземанне, ти мусиш, — категорично заявив лікар. А коли його друг знічено та понуро замовк, зачекавши якусь хвилю, продовжив: — Зрозумій ситуацію, що склалася. Вже багато років у Клари не було такого загострення хвороби як цього літа. Про якусь тривалу подорож мови взагалі не може бути. Це просто недопустимо, якщо ми, звичайно, не хочемо мати ще жахливіших наслідків. Зараз початок вересня, в горах, на полонині, вірогідно дуже красиво, проте безумовно там уже прохолодно. Отож перебувати на полонині зможе недовго. Шлях до Бада Раґаца веде вгору, тобто триватиме кілька годин, бо туди її треба нести в кріслі. Одним словом, Зеземанне — це просто неможливо! Підемо зараз разом із тобою до Клари і все їй розтлумачимо. Вона ж бо розважлива дівчинка, зрозуміє. Я поясню їй, що вона неодмінно поїде до Швейцарії. Наступного року, наприкінці весни, в травні.

Спочатку в Раґац, де має пройти тривалий курс лікування ваннами. Доки в горах, на полонині, не стане добряче тепло. Ось тоді її можна буде час від часу виносити туди в інвалідному візку. Лише так екскурсії в гори будуть корисними для неї, а якщо це зробити зараз — це лише пошкодить її кволому здоров'ю. Зрозумій, якщо ми хочемо мати надію на покращення стану твоєї дитини, то мусимо бути надзвичайно обачними та берегти її, мов зіницю ока.

Зеземанн, який слухав зі сумним смиренним виразом на обличчі, несподівано вигукнув:

— Лікарю, скажи мені як на духу, чи є надія на її одужання?

Кляссен знизав плечима.

— Зовсім мала, — промовив стиха. — Проте знаєш, що я тобі скажу: ти маєш радіти, бо в тебе є дитина, яка сумує за тобою, бо ти не вдома, та щиро тішитися з того, що татко нарешті приїхав. Ти не повертаєшся до оселі-пустки. Не сідаєш самотньо за стіл, щоб з'їсти сніданок, обід чи вечерю. У тебе є дитина. Так, у чомусь вона обмежена, а от інші можуть цим насолоджуватися. І навіть якщо багато чого їй бракує, а в інших це є в достатку, навіть тоді, Зеземанне, гріх тобі жалітися. Ти маєш з ким веселитися і сумувати, ти маєш з ким бути в своєму домі. Подумай про мою самотність!

Зеземанн скочив з крісла і почав міряти кімнату великими кроками. Він завжди так робив, коли розмірковував над якоюсь серйозною справою. Нараз зупинився перед другом і легенького поплескав його по плечу.

— Лікарю, мені ось що спало на думку. Не можу тебе таким бачити, серце крається. Куди подівся той веселун, якого я знав раніше? Думаю, тобі треба змінити обстановку, і подорож явно не завадить! Відвідай замість нас ту швейцарську дитину, я маю на увазі Гайді. Піднімися в гори, на полонину, де вона живе... Гаразд?

Пропозиція застала Кляссена зненацька, він намірився відмовитися, але Зеземанн не залишив йому жодного шансу.

Схвильований та захоплений своєю новою ідеєю він, схопивши лікаря попід руку, потяг його до кімнати доньки. Клара завжди раділа, коли її відвідував добрий пан лікар. Приходячи до дівчинки, Кляссен завжди піднімав їй настрій приязним ставленням та кожного разу новою веселою історією. Чому сьогодні він не такий, як завжди, дівчинка добре знала. Вона дуже хотіла допомогти йому перестати сумувати. Як тільки Клара побачила пана лікаря, відразу простягнула руку для привітання, і Кляссен всівся біля неї. Зеземанн підсунув своє крісло поближче, взяв доньку за руку та почав говорити про подорож до Швейцарії: як він радів, чекаючи на неї. Про основне, що вони туди не поїдуть, згадав мимохідь та похапцем. Боявся сліз розчарування. Зате захоплено виклав свою ідею. Звернув увагу Клари на те, що подорож благодійно вплинула б на душевний стан їх доброго друга.

Пан Зеземанн не помилився щодо сліз. Як не старалася Клара пересилити себе, бо знала, що татко не любить, коли вона плаче — даремно: її сині очі затуманилися. Нічого дивного, що малій дуже хотілося плакати. Важко, коли все отак закінчується, а ти проводиш самотньо годину за годиною ціле літо і єдина радість — очікування на зустріч із єдиною подругою, на зустріч із Гайді. Проте просити татка змінити думку чи торгуватися Клара не стала. Ну по-перше — так вона ніколи не поводитись, а по-друге — чудово розуміла, це робиться задля її здоров'я. Отож мала затамувала плач, взяла руку свого доброго друга і, погладжуючи її, почала просити:

— Будь ласка, пане лікарю, відвідайте Гайді, а коли повернетесь розкажете мені, як там у горах, що вона та її дідусь роблять, розповісте про Петруся-козопаса і його кізок. Я стільки про них чула! Візьмете подарунки, я хочу їй та бабусі стільки всього подарувати. Будь ласка, пане Кляссен, поїдьте у Швейцарію до Гайді. Поки вас не буде, я вип'ю стільки риб'ячого жиру, скільки скажете.

Невідомо, що стало вирішальним для згоди лікаря. Цілком можливо, що остання Кларина обіцянка. Він посміхнувся і сказав:

— Ну якщо так, то я, Кларусю, просто змушений вирушати, і тоді ти станеш кругленькою і товстенькою, саме такою, якою ми з татком тебе хочемо бачити. А коли мені сідати в потяг, ти вже визначилася?

— Найкраще, пане лікарю, вже завтра зранку і поїхати, — відповіла Клара.

— А вона, між іншим, має слухність, — втрутився в розмову Зеземанн, — он як гарно сонечко світить, небо синє-синє, жодної хмаринки, то чого час марнувати? Як не використати такі погожі дні та не помилуватися природою в горах?

Кляссен не втримався, щоб не всміхнутися:

— Як так і далі піде, то ти почнеш мені закидати, чого я ще тут. Отож випереджаю події і кланяюся. Бувайте!

Проте дівчинка затримала його. Він не міг піти, не почувши всього, що вона хотіла передати Гайді, на що мав звернути особливу увагу, щоб потім детально описати Кларі. Посилку для Гайді пан лікар поки що не міг взяти з собою, її відішлють дещо пізніше, бо спакувати її мала панна Роттенмаєр, а її на цей час не було, пішла прогулюватися містом і гуляла там, зазвичай, досить довго.

Пан лікар дав обіцянку про все докладно повідомляти. Вирушити, якщо не з самого ранку, то протягом цього ж дня. А коли повернеться, скрупульозно описати все побачене й пережите.

Існують слуги, наділені дивовижним даром: передбачати події, які відбудуться в домі господаря, ще задовго до того, як він віддасть певне розпорядження. Себастьян і Тінетта були наділені цим даром повною мірою. Поки лікар у супроводі лакея спускався сходами, покоївка зайшла в кімнатку Клари, бо та подзвонила за нею.

— Тінетто, заберіть, будь ласка, он цю коробку зі свіжоспеченими пиріжками до кави, — дівчинка показала на

картонку. Покоївка, недбало балансуючи нею на долоні, вийшла з кімнати. Зачинивши за собою двері, насмішкувато промимрила: “Ага, і то треба було старатися”.

Тим часом лакей відчинив перед лікарем двері і, поклонившись на прощання, попросив:

— Чи не були б пан лікар таким ласкавим передати маленький мадемуазель привіт від Себастьяна.

— А, Себастьяне, — здивувався, привітно посміхаючись, той, — і вам уже відомо, що я їду в Швейцарію?

Лакей чогось закашлявся.

— Ну... кахи-кахи, гм, я і сам не знаю, як воно так вийшло, ага, нагадав собі: я проходив їдальнею і, чисто випадково, почув, як хтось із панів назвав ім'я маленької мадемуазель, отож собі розмірковував то одне, то друге і якось дійсно вгадав. Чи що?

— Та добре, добре, — всміхнувся лікар, — чим більше розмірковуєш, тим більше пізнаєш. До побачення, Себастьяне, вітання я обов'язково передам.

Він збирався вже вийти через відчинені двері на вулицю, але натрапив на перешкоду. Надворі було дуже вітряно, тому панна Роттенмаєр відмовилася від подальшої прогулянки містом і саме збиралася зайти. Рвучкий вітер надимав широку хустку, в яку управителька закуталася, як надимає вітрило морський бриз на королівському фрегаті. Лікар швиденько відійшов вбік, звільнивши прохід для дами, але та особливо шанувала його, отож із ввічливості також відскочила вбік. Отож хвилю другу вони стояли та показували всім своїм видом, жестами та мімікою, що мають на меті дати іншому дорогу. Та нараз вітер подув так сильно, що панну здійняло з місця, і вона, мов той вітрильник з напнутими вітрилами, помчала просто на лікаря, який проявив неабияку реакцію та встиг уникнути прямого зіткнення. Бідолашну управительку загнало вітром досить далеко, отож, щоб виявити належну увагу та

привітатися з добрим другом господаря та цілого дому, вона мусила зробити кілька кроків у зворотному напрямку. Процес привітання, який так затягнувся, дещо зіпсував панні настрій, проте дружелюбна манера лікаря спілкуватися справила благодійне враження, і та відчула себе набагато краще. Лікар розповів їй про намір здійснити подорож та попросив запакувати посилку для Гайді у той спосіб, як це вміє лише панна Роттенмаєр. Після чого відкланявся.

Клара очікувала спротиву та непоступливості управительки, як тільки та побачить, скільки всього вона приготувала для Гайді. Але цього разу дівчинка помилялася: панна Роттенмаєр була у вельми хорошому гуморі. Вона одразу взялася до роботи: прибрала усе з великого столу, порозкладала речі що приготувала Клара в подарунок, та взялася пакувати. Робота, треба сказати, не з простих, бо тут була купа всього різного за розмірами та об'ємом. Спершу Роттенмаєр взяла тепле пальтечко з каптуром, у якому Гайді взимку мала б відвідувати бабусю Петруся-козопаса. Тоді їй не треба буде чекати та мерзнути, поки прийде дідусь, закутає у ряднину. За пальтом поклала товсту теплу хустку для бабусі, у яку старенька зможе закутатися і не буде мерзнути, коли на хижку налетить рвучкий вітер. Потім було покладено велику коробку з печивом, також для бабусі, щоб вона мала до кави не тільки пампушки. Після печива запаковано велетенське кільце ковбаси, яке Клара спочатку хотіла подарувати Петрусеві, щоб той скуштував іще чогось окрім хліба та сиру. Проте пізніше дівчинка вирішила поділити ковбасу між ним та Бригіттою, бо боялася, що хлопчик на радощах строчить за один раз усю ковбасу. Тому її мала поділити мама Бригітта: трохи для себе, трохи для бабусі а решту потроху давати Петрусеві. Після ковбаси покладено мішечок тютюну для дідуса, який так любить курити люльку літніми вечорами на лавці, коло хатини. Останніми в посилку потрапили якісь дивні торбинки, пакуночки та коробочки,

від одного вигляду яких Кларі було приємно на душі: вона уявляла собі, як Гайді буде розгортати, відкривати їх по черзі, в кожному знайде якусь несподіванку й кожного разу дуже радітиме. Нарешті роботу було зроблено, і на підлозі, готовий до подорожі, лежав об'ємистий пакунок. Панна Роттенмаєр дивилася на нього задоволеним поглядом людини, що володіє мистецтвом спаковувати речі. Клара також раз за разом кидала на тюк захоплені погляди, бо уявляла собі Гайді, яка підстрибне від несподіванки, скрикнувши від радості, коли побачить, який великий подарунок їй принесли.

Зайшов Себастьян і сильним ривком примостив тюк собі на плече, бо мав, не відкладаючи, віднести його до будинку лікаря.

Оповідка друга

Гість на полонині

Зарожевіло верхів'я гір та небо над ними, дмухнув над горами свіжий ранковий вітерець, заплутався у лапатову гіллі старезних ялин за хижкою та й загудів, розхитуючи його туди-сюди. Гайді прокинулася, вітер у гіллі завжди будив її спозаранку. Музика вітру відлунювала в душі малої, нестримно тягнула під ялини. Дівчинка зіскочила з ліжечка, не маючи часу привести себе до ладу після сну. Зрештою, вона обов'язково вмиється, розчешеться і таке інше, бо Гайді вже дуже добре знає, що потрібно виглядати охайною та чистою. Проте поки що швиденько злазить драбинкою з горища; ліжко дідуса вже застелене; вона вистрибом біжить надвір. Біля дверей стоїть дідусь і пильно розглядає зоряне небо. Він так робить кожного ранку, щоб дізнатися чи погожа буде сьогодні днина.

По небу пробігають рожеві баранчики хмаринок, і воно все більше і більше синішає. А онде забарвилось чистим золотом, і сяйво це розливається по небокраю та забарвлює пасовиська. Ось-ось із-за високих гір вирине, провіщаючи ранок, ясне сонечко.

— Як гарно! Як тут гарно! Доброго дня, дідусю! — вигукнула Гайді.

— Ого, то ти вже встала? — привітався той із нею за руку.

Гайді побігла підстрибом під ялини й застрибала там від радості. Так приємно завивав та посвистував серед густого гілля, колихаючи його, свіжий подих вітру. Дівчинка за кожним новим його поривом, який голосно виспівував у верхів'ї дерев, підстрибувала все вище та вище, підспівуючи.

Тим часом дідусь пішов у кошару, подоїв Білку та Бурку, вимив і вичистив, готуючи їх на пасовисько та вивів чекати на решту кіз. Як тільки Гайді вздріла своїх подружок, кількома стрибками домчала до них і, обхопивши за шиї, почала ніжно з ними вітатися. Кізки радісно та довірливо мекали, і кожна намагалася продемонструвати дівчинці більшу симпатію, тож якомога ближче тулилися головами до плечей малої, мало не розчавлюючи її. Але дівча не боялося, що котрась із кізок може з великої любові завдати болю. Коли вельми палка Бурка починала занадто тиснути головою, Гайді завжди казала: “Та ну, Бурцю, ти вже починаєш буцати, як Великий Турок”. Кізка одразу подавалася назад і, демонструючи порядність, ставала поруч. А Білка, дивлячись на неї, і собі поважно задирає голову, її аристократичний вигляд начеб свідчив: “Ніхто не зможе мені дорікнути, що поведжуся ніби нахаба Турок”. Потрібно сказати, що сніжно-біла Білка завжди вела себе трішечки вишуканіше, ніж її подруга, простакувата коричнева Бурка.

Та ось знизу пролунав голосний свист Петруся, і за якусь хвилю до хатини вистрибом підійшла отара. Гайді миттєво опинилася межі кізок, які бурхливо та радісно почали з нею вітатися, штовхаючи її то з однієї сторони, то з іншої. Гайді привітно торкалася кожної і помаленьку пробиралася до вічно полохливої Сніжки, яку більші та нахабніші постійно відштовхували, коли та намагалася підійти.

На полонину вийшов Петрусь-козопас і пронизливо свиснув, маючи на меті відігнати кізок від дівчинки, бо сам хотів з нею

перебалакати. Кізки відреагували, правда з великою неохотою, тож Петрусеві довелося проштовхуватися між ними, поки нарешті став перед нею.

— То що, може, хоч сьогодні підемо разом на пасовисько, — з притиском звернувся пастушок до дівчинки.

— Ні, Петрусю, — вкотре почала виправдовуватися Гайді, — Вони можуть кожної хвили приїхати з Франкфурта, мушу сидіти вдома і чекати.

— Та чув я то і вже не раз, — незадоволено пробурчав Петрусь.

— Але так буде, доки вони не приїдуть, — пояснювала дівчинка, — Чи ти думаєш, що вони приїдуть аж з Франкфурта до мене в гості, а мене вдома не буде?

— Хай у Вуя на тебе почекають, — вперто не погоджувався Петрусь.

Зі сторони хатини почувся дужий голос дідуся:

— Агов, військо далі не марширує. Чи то фельдмаршал десь блудить, чи вояки дезертирували, з поля бою повтікали?

Петрусь блискавично вхопив свого прута, зацьвохкав ним, і кози, які добре знали цей небезпечний для їхньої шкури звук, рвонули вгору, а він бігцем за ними.

• • •

Далі — у повній книжці «Гайді. Пригоди тривають».

nashaknyga.com.ua